

45268 - Gündüz namazının dört rekâtlı sünnetleri nasıl kılınmalıdır?

Soru

Öğle namazının farzından önceki dört rekâtlık sünnet ile ikindi namazının farzından önceki dört rekâtlık sünnet, dört rekâtta ve bir selâmda mı kılınır, yoksa her iki rekâtta bir selâm verilerek mi kılınır?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Âlimlerin cumhuru, gece gündüz kılınan nâfile (sünnet) namazların ikişer rekât olarak kılınmasının daha fazîletli olduğu görüşüne varmışlardır. Hatta İmam Ahmed gibi bazı âlimler, ikişer rekât kılınmasının farz olduğu, bir selâm ile iki rekâtta fazla kıldığı takdirde namazın sahih olmayacağı görüşüne varmıştır. Sahih sünnette delili vârid olmasından dolayı Vitir namazı bunun dışındadır.

Âlimler, İbn-i Ömer'in -Allah ondan ve babasından râzı olsun-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivâyet ettiği şu hadisi buna delil göstermişlerdir:

[صَلَاةُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مَثْنَى مَثْنَى.] رواه الترمذي وأبو داود والنسائي وابن ماجه وصححه الألباني في تمام المنة

"Gece ve gündüz namazları ikişer ikişer kılınır (yani iki rekâtta sonra selâm verilir)." (Tirmizî; hadis no: 597. Ebu Davud; hadis no: 1295. Nesâî; hadis no: 1666. İbn-i Mâce; hadis no: 1322. Elbânî, "Temâmu'l-Minne"; s: 240'da hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.)

مَثْنَى مَثْنَى: Yani iki rekât iki rekât şeklinde kılınır. Nitekim İbn-i Ömer -Allah ondan ve babasından râzı olsun- böyle açıklamıştır.

Ukbe b. Hureys'ten rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

[قُلْتُ لِابْنِ عُمرَ: مَا مَعْنَى مَثْنَى مَثْنَى؟ قَالَ: تُسَلِّمُ مِنْ كُلِّ رَكَعَتَيْنِ.] رواه مسلم

"İbn-i Ömer'e -Allah ondan ve babasından râzı olsun-:

- 'Mesnâ Mesnâ'nın anlamı nedir? Diye sordum.

İbn-i Ömer -Allah ondan ve babasından râzı olsun- dedi ki:

- Her iki rekâtte bir selâm vermendir." (Müslim)

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymin -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in: مَثْنَى مَثْنَى sözünün anlamı; yani ikişer ikişer kılınır, demektir. Bu sebeple dört rekât birden kılınmaz. Aksine ikişer ikişer kılınır.

Nitekim İbn-i Ömer'in -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste o şöyle demiştir:

سَأَلَ رَجُلٌ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ عَلَى الْمِنْبَرِ: مَا تَرَى فِي صَلَاةِ اللَّيْلِ؟ قَالَ: مَثْنَى مَثْنَى، فَإِذَا خَشِيَ أَحَدُكُمْ الصُّبْحَ صَلَّى وَاحِدَةً، فَأَوْتَرَتْ لَهُ مَا قَدْ صَلَّى.

"Bir adam, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e minberde iken şöyle soru:

- Gece namazı hakkında ne dersiniz?

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-Gece namazı ikişer ikişer rekâttır. Biriniz sabah vaktinin girmesinden korkarsa, bir rekât kılar ki bu kılmış olduğu rekâtleri vitir yapar." (Buhârî; hadis no: 947. Müslim; hadis no: 145)

Hadisin النَّهَارِ (gündüz) lafzıyla rivâyetine gelince, bunu sünen sahipleri rivâyet etmişler, fakat âlimler, hadisin sahih olup-olmadığı konusunda ihtilaf etmişlerdir.

Bu konuda doğru olan görüşe göre hadis, (gündüz lafzıyla) sâbittir. Nitekim Buhârî bunun sahih olduğunu belirtmiştir.

Buna göre gece ve gündüz kılınan nâfile namazların her biri ikişer rekâttır ve her iki rekâtın

sonunda selâm verilir.

"Dört" lafzıyla gelen ve selâm lafzı açıkça zikredilmeyen her hadis-i şerife bu kâide uygulanır. Yani sana içinde "dört" lafzı geçen ve "selâm" lafzı açıkça zikredilmeyen bir hadis geldiği zaman, o hadis, her iki rekâtta selâm verileceğine binâ edilir. Çünkü bu, kâidenin kendisidir. Teferruatlar (cüz'iyât) ise, kâideye binâ edilir.

Örneğin Âişe'ye -Allah ondan râzı olsun-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Ramazan'daki (gece namazı) hakkında sorulduğunda o şöyle demiştir:

مَا كَانَ يَزِيدُ فِي رَمَضَانَ وَلَا فِي غَيْرِهِ عَلَى إِحْدَى عَشْرَةَ رَكْعَةً، يُصَلِّي أَرْبَعًا فَلَا تَسْلُ عَنْ حُسْنِهِنَّ وَطُولِهِنَّ، ثُمَّ يُصَلِّي أَرْبَعًا فَلَا [تَسْلُ عَنْ حُسْنِهِنَّ وَطُولِهِنَّ، ثُمَّ يُصَلِّي ثَلَاثًا.] رواه البخاري ومسلم

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, ne Ramazan gecelerinde, ne de başka gecelerde, (sabah namazı hariç) on bir rekâtтан fazla namaz kılmazdı. Önce dört rekât namaz kılardı ki, o rekâtları ne kadar güzel ve uzun kıldığından hiç sorma! Sonra dört rekât kılardı ki, o rekâtları ne kadar güzel ve uzun kıldığından hiç sorma! Sonra üç rekât kılardı." (Buhârî ve Müslim)

Hadisin zâhirinden dört rekâtın bir selâmda kılındığı anlaşılmaktadır. Fakat hadisin bu zâhiri, genel kâideye binâ edilir ki o da şudur: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olduğu üzere gece namazı ikişer ikişer rekâttır. Yukarıdaki hadiste geçen "dört" lafzı tek başına, sonra "dört" lafzı yine tek başına zikredilmiştir. Çünkü Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- dört rekât kıldıktan sonra biraz dinlenmiştir. Bunun delili; hadiste geçen "sümme/sonra" lafzıdır. Çünkü "sümme/sonra" lafzı, tertibe ve süreye delâlet eder." ("eş-Şerhu'l-Mumti"; c: 4, s: 76-77)

İbn-i Hüzeyme, sahihinde (c: 2, s: 214) İbn-i Ömer'in hadisini; "Nâfile namazın, gece ve gündüz namazlarının hepsinin her iki rekâtının sonunda selâm verileceği babı" diye bir bölümde zikretmiş, ardından "Gündüz kılınan nâfile namazların iki değil de dört rekât kılınacağını iddiâ edenin görüşüne aykırı olan hadislerin zikri babı" diye bir bölüm zikretmiş ve gündüz kılınan nâfile namazların ikişer rekât olduğuna dâir birçok delil nakletmiştir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

[رَحِمَ اللَّهُ امْرَأً صَلَّى قَبْلَ الْعَصْرِ أَرْبَعًا.] رواه الترمذي وحسنه الألباني في صحيح الجامع

"İkinci namazından önce dört rekât (nâfile) namaz kılan kimseye Allah rahmet etsin."(Tirmizî; hadis no: 395. Tirmizî hadis hakkında şöyle demiştir: "Bu hadis, garib hasen hadistir. Elbânî "Sahihi'l-Câmi", hadis no: 3493'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.)

Hadisi, yukarıda belirtilen şekilde ikişer ikişer kılınır.

İbn-i Hibbân -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

رَحِمَ اللَّهُ امْرَأً صَلَّى قَبْلَ الْعَصْرِ أَرْبَعًا

"İkinci namazından önce dört rekât (nâfile) namaz kılan kimseye Allah rahmet etsin."

Sözüyle, "iki selâmda dört rekât namaz kılan", demek istemiştir. Çünkü Ya'lâ b. Atâ'dan, o Ali b. Abdullah el-Ezdî'den, o da İbn-i Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[صَلَاةُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مَثْنَى مَثْنَى.] رواه ابن حبان في صحيحه

"Gece ve gündüz namazları ikişer ikişer kılınır (yani iki rekâttan sonra selâm verilir)." (İbn-i Hibbân sahihinde (c: 6, s: 206) rivâyet etmiştir.)

İbn-i Hibbân, Cuma namazının farzından sonra dört rekâtlık sünnet için de buna benzer bir sözü (c: 6, s: 231)'de söylemiştir.

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Müslüman için meşrû olan; gündüz ve gece kılınan nâfile namazları ikişer ikişer kılmasıdır.Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

[صَلَاةُ اللَّيْلِ مَثْنَى مَثْنَى.] متفق عليه

"Gece ve gündüz namazları ikişer ikişer kılınır (yani iki rekâttan sonra selâm verilir)." (Buhârî ve Müslim)

Başka sahih bir rivâyette şöyle buyurmaktadır:

[صَلَاةُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مَثْنَى مَثْنَى.] رواه أحمد وأهل السنن

"Gece ve gündüz namazları ikişer ikişer kılınır (yani iki rekâttan sonra selâm verilir)." (Ahmed ve Sünen sahipleri, hasen bir senedle rivâyet etmişlerdir.)" ("Mecmû'u Fetâvâ İbn-i Baz"; c: 11, s: 390)

Müekked sünnetler hakkında detaylı bilgi edinmek için [\(1048\)](#) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.